

**YARGITAY
10. HUKUK
DAİRESİ**

Esas No. 2010/5127
Karar No. 2010/7159
Tarihi: 17.06.2010

İlgili Kanun / Madde
5510 S.SGK/96

-
- **YAŞLILIK AYLIĞI TALEP TARİHİNDE TAM AYLIĞI HAK ETMEMEİŞ OLMA**
- **ÖDENEN TAM AYLIKLA HAK EDİLEN KİSMİ AYLIK ARASINDAKİ FARKIN İADE EDİLMESİNİN GEREKMESİ**
- **FAİZİN KAPSAMININ FAZLA ÖDEMENİN DAVACININ KASITLI YA DA KUSURLU DAVRANIŞINDAN KAYNAKLANIP KAYNAKLANMADIĞINA, GÖRE BELİRLENMESİNİN GEREKMESİ**

OZETİ:

davacının 1.7.2006 tarihi itibariyle 1479 sayılı Yasanın 35.maddesi uyarınca 25 tam yıl (9000 gün) prim ödeme koşulu gerçekleşmediğinden tam yaşlılık aylığına hak kazanamayacağı tam yaşlılık aylığı yönünden yersiz ödemenin gerçekleştiği açık olmakla beraber davacının tahsis talep tarihi itibariyle 1479 sayılı Yasanın 35/son fıkrası uyarınca kısmi yaşlılık aylığına hak kazanıp kazanmadığı, kısmi yaşlılık aylıklarına hak kazandığının tesbiti halinde Kurumdan alması gereken yaşlılık aylığı miktarı sorularak tam aylık üzerinden ödenen miktarla, kısmi yaşlılık aylığı üzerinden ödenmesi gereken miktar arasındaki farktan iade ile sorumlu olacağı gözetilerek bu konuda gerektiğinde bilirkişi vasıtasıyla hesap yaptırılmalı ve yersiz ödenen aylık miktarı saptanarak iadeye karar verilmelidir. Faiz sorumluluğunun kapsamına ilişkin olarak; ödemelerin davalının kasıtlı veya kusurlu davranışlarından mı doğduğu, yoksa Kurumun hatalı işlemlerinden mi kaynaklandığı belirlenerek 96'ncı madde hükmüne göre uygulama yapılmalıdır

Davacı, Kurumun 28.08.2009 tarih ve 8552042 sayılı işleminin iptaline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Havva Aydın tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Davacı vekili, davacıya 1.6.2006 tarihli tahsis talep dilekçesi uyarınca davalı Kurum tarafından Bağ-Kur ve SSK'ya tabi hizmetleri ve askerlik borçlanması ile birlikte toplam 9009 günlük sigortalılık süresi üzerinden 1.7.2006 tarihi itibarıyla 1479 sayılı yasa kapsamında kurumdan yaşlılık aylığı bağlandığını bilahare SSK'na tabi hizmetlerinin 70 gün fazla hesaplanması nedeniyle bu yanlışlığın fark edilerek toplam prim ödeme gün sayısının 8957 gün olduğunun tesbiti üzerine bağlanan yaşlılık aylıklarının iptal edilerek ödenen aylıkların yasal faizi ile birlikte geri istendiğini iddia ile Kurum işleminin iptal edilerek davacının Kuruma borçlu olmadığı ve iade ile yükümlü olmadığı tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece ,davacının SSK hizmetlerinin süresi konusunda Kurumu yanıltıcı hatalı bir işleminin bulunmadığı davalı Kurumun zamanında eksikliği fark etmesi halinde davacının eksik primleri ödeyeceği, davacının tamamen iyi niyetli olup ödenen yaşlılık aylıklarının da elinden çıkardığı, sebepsiz zenginleşmede iade ile sorumlu tutulabilmek için kötüniyet gerektiğine dayanılarak davanın kabulüne ve kuruma borcu bulunmadığının tesbitine karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davacıya 1.7.2006 tarihinden itibaren 6328 gün Bağ-Kur, 1981 gün SSK ve 600 günde askerlik borçlanması olmak üzere toplam 9009 gün üzerinden yaşlılık aylığı bağlandığı daha sonra SSK ile yapılan yazışmalar sonucunda SSK hizmet süresinin 1929 gün olarak bildirilmesi nedeniyle emekliliğe esas hizmet süresinin,9000 günün altına düşerek 8957 gün olarak değişmesi nedeniyle iptal edilerek bağlanan yaşlılık aylıklarının ödeme tarihinden itibaren yasal faizi ile hesaplanan 23.412.00 TL Kurum tarafından tahsili amacıyla Körfez İcra Müdürlüğünün 2009/3226 sayılı takip dosyası ile takibe geçildiği görülmektedir.

Davanın yasal dayanağı 5510 sayılı Yasanın 96.maddesidir.01.10.2008 günü yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "Yersiz ödemelerin geri alınması" başlıklı 96'ncı maddesinin birinci fıkrasında "Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemeler;

a) Kasıtlı veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden,

b)Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla beş yıllık sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, üç aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan, itibaren hesaplanacak olan kanunî faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilir, alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınır." hükmü öngörülmüştür. Anılan Kanunun geçici maddelerinde, yersiz ödemelerin tahsili konusunda önceki hükümlerin uygulanması gereğine işaret eden herhangi bir kural da bulunmadığından, sonuç olarak söz konusu 96'ncı madde düzenlemesinin, Kurumun yersiz ödemedi kaynaklanan alacaklarına ilişkin süregelen uyuşmazlıklara uygulanması zorunlu olduğu gibi, bu konuda 818 sayılı Borçlar Kanununun, geri verilmesi gereken tutarın belirlenmesinde genel hüküm niteliğinde bulunan 63'üncü maddesinin de göz önünde tutulması gerekmektedir. Bilindiği üzere, iyi niyetli zenginleşen, sebepsiz zenginleşme konusunun kendisinden istendiği tarihten önce elinden çıktığını iddia ve ispat ettiği miktar oranında ret ve geri vermeyle yükümlü olmayacaktır.Buna karşın; zenginleşen, zenginleşme anında veya somasında mal varlığındaki artışın geçerli bir hukuki sebebe dayanmadığını biliyor veya bilmesi gerekiyor ise, kötü niyetli sayılacağı kuşku bulunmamaktadır. Ayrıca belirtilmelidir ki; 5510 sayılı Kanunun 96'ncı maddesi, sebepsiz zenginleşmede geri verme konusuna ilişkin özel bir düzenleme niteliğinde olup,

zamanaşımı hükmü olarak tanım ve yorumlanması olanaksızdır. Maddede genel hükümlere yollamada bulunması ve Kanunun 97'nci ve diğer maddelerinde fazla veya yersiz ödemeden kaynaklanan Kurum alacağı yönünden düzenlemeye yer verilmemiş olması, fazla ve yersiz ödemeden kaynaklanan Kurum alacağına ilişkin zamanaşımı konusunun genel hükümlerden hareketle çözümünü zorunlu kılmaktadır.

Somut olayda davacının 1.7.2006 tarihi itibarıyla 1479 sayılı Yasanın 35.maddesi uyarınca 25 tam yıl (9000 gün) prim ödeme koşulu gerçekleşmediğinden tam yaşlılık aylığına hak kazanamayacağı tam yaşlılık aylığı yönünden yersiz ödemenin gerçekleştiği açık olmakla beraber davacının tahsis talep tarihi itibarıyla 1479 sayılı Yasanın 35/son fıkrası uyarınca kısmi yaşlılık aylığına hak kazanıp kazanmadığı, kısmi yaşlılık aylıklarına hak kazandığının tesbiti halinde Kurumdan alması gereken yaşlılık aylığı miktarı sorularak tam aylık üzerinden ödenen miktarla, kısmi yaşlılık aylığı üzerinden ödenmesi gereken miktar arasındaki farktan iade ile sorumlu olacağı gözetilerek bu konuda gerektiğinde bilirkişi vasıtasıyla hesap yaptırılmalı ve yersiz ödenen aylık miktarı saptanarak iadeye karar verilmelidir. Faiz sorumluluğunun kapsamına ilişkin olarak; ödemelerin davalının kasıtlı veya kusurlu davranışlarından mı doğduğu, yoksa Kurumun hatalı işlemlerinden mi kaynaklandığı belirlenerek 96'ncı madde hükmüne göre uygulama yapılmalıdır

Yukarıda açıklanan maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece eksik inceleme ve araştırma sonucu yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davalı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün, yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 17.6.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.